

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Кафедра паразитології та фармакології

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ
„ПАЗАЗИТОЛОГІЯ ТА ІНВАЗІЙНІ
ХВОРОБИ ТВАРИН“**

**Методичні рекомендації для студентів
факультету ветеринарної медицини**

Напряи підготовки: 1305 – ветеринарна медицина

Спеціальність: 7.130. 501 – ветеринарна медицина

Освітньо-кваліфікаційні рівні: 7.130. 501 – спеціаліст, 8.130. 501 – магістр

Біла Церква

2007

УДК 619:616.993

Затверджено вченою радою
факультету ветеринарної медицини
(Протокол № 9 від 1 березня 2007 р.)

Укладачі: **С.І. Пономар**, канд. біол. наук;
Ю.Г. Артеменко, доктор вет. наук;
Л.П. Артеменко, А.А. Антіпов, кандидати вет. наук

Програма навчальної практики з дисципліни „Паразитологія та інвазійні хвороби тварин“ / С.І. Пономар, Ю.Г. Артеменко, Л.П. Артеменко, А.А. Антіпов.– Біла Церква, 2007.– 16 с.

Рецензенти: **О.Б. Домбровський, М.В. Утеченко**, кандидати вет. наук

© БДАУ, 2007

ВСТУП

Опанування практичних навичок набуває для майбутніх лікарів ветеринарної медицини вагомого значення. Це спонукає до значної уваги при проведенні занять в умовах виробництва. Ось чому метою навчальної практики з дисципліни „Паразитологія та інвазійні хвороби тварин“ є: вивчення організації та правил проведення протипаразитарних обробок тварин, діагностичні паразитологічні дослідження, оцінка епізоотичної ситуації щодо паразитарних захворювань.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У конкретних умовах господарств студенти закріплюють теоретичні знання з розділів ветеринарної паразитології та навички виконання досліджень м'язів, крові, фекалій тварин, проміжних живителів окремих видів гельмінтів (безхребетних, комах, молюсків, риб), а також об'єктів довкілля, які бувають забрудненими яйцями та личинками гельмінтів, проводять під керівництвом викладача дезінвазії, дегельмінтизації, дезінсекції, дезакаризації, лікувально-профілактичні, протипротозойні обробки.

Протягом навчальної практики студенти опановують способи використання інструментів, підготовки їх до роботи. В умовах господарств, м'ясопереробних підприємств вони відпрацьовують технічні навички масового відбору проб для планового або вимушеного дослідження. Студенти також вчаться оформляти відповідну документацію (супровідну на патматеріал, на проби крові і шкіри, акти на проведення діагностичних досліджень, дезінвазій, дегельмінтизацій тощо).

Академічна група ділиться на ланки, кожній з яких дають завдання:

1. Дослідити проби ґрунту на наявність яєць гельмінтів. Визначити інтенсивність інвазії.
2. Дослідити проби ґрунту на вміст личинок гельмінтів. Визначити інтенсивність забруднення. Навчитися відрізняти личинок диктіокаул від личинок інших стронгілят. Навчитися відрізняти личинок гельмінтів від вільноживучих нематод та їх личинок.
3. Дослідити проби трави і сіна на наявність личинок нематод.
4. Дослідити біотопи на наявність адолескаріїв трематод.
5. Обстежити водойми на наявність яєць і личинок гельмінтів.
6. Дослідити біотопи на наявність прісноводних і сухопутних молюсків. Зібрати молюсків, підрахувати їхню щільність на 1 м². По 10 молюсків розітнути, дослідити на наявність личинок гельмінтів.

7. Обстежити по одному мурашнику, зібрати заціпенілих мурашок. Розітнути декілька мурашок з метою виявлення метацеркаріїв дикроцелій.

8. Зібрати дощових черв'яків і дослідити на наявність в їх тілі личинок гельмінтів.

9. Зібрати ґрунтових кліщів і дослідити їх на інвазованість цистицеркоїдами аноплоцефалат.

2. БАЗИ ПРАКТИКИ

Навчальну практику з дисципліни „Паразитологія та інвазійні хвороби“ студенти проходять: у навчально-науково-дослідному центрі Білоцерківського ДАУ, ДПЗ „Терезине“, ПСГГ „Устимівське“ Васильківського району, ВАТ „Вільнотарасівське“, агрофірмі „Матюші“, ВАТ АФ „Глушки“, АГ „Томилівське“, ТОВ „Піщанське“, ТОВ „Пилипчанське“, ТОВ „Сухоліське“ Білоцерківського району Київської області, у Білоцерківській міській, районній, Київській обласній державних лікарнях ветеринарної медицини, Білоцерківській районній державній лабораторії ветеринарної медицини.

3. ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ

Виконання зазначених правил техніки безпеки є обов'язковим для студентів під час практики з дисципліни „Паразитологія та інвазійні хвороби“.

3.1. Загальні вимоги безпеки

1.1. До навчальної практики допускаються студенти після проведення з ними інструктажу, ознайомлення з правилами поведінки в лабораторії паразитології, різних об'єктах ветеринарної медицини та на тваринницьких фермах.

1.2. Навчальну практику студенти проходять у спецодязі.

1.3. Студенти повинні знати та дотримуватися правил особистої гігієни, поводження з тваринами різних видів, підтримувати в чистоті робоче місце, бережливо ставитись до обладнання.

1.4. Виконувати завдання практики з дозволу викладача.

1.5. Небезпечними для студентів під час практики можуть бути: інструменти та лабораторний посуд, тварини, які можуть травмувати.

1.6. У разі виявлення зіпсованого обладнання, приладів, інструментів, посуду, порушень вимог безпеки іншими студентами, аварій, травмування, негайно повідомити викладача або лаборанта.

- 1.7. Перед початком виконання роботи студент повинен знати:
- призначення та порядок виконання роботи;
 - правила користування приладами, обладнанням, інструментами;
 - правила безпечного користування лабораторним посудом;
 - правила поведінки з тваринами різних видів.

3.2. Вимоги перед початком проведення практики

2.1. Перед початком занять студент повинен одягнути спецодяг і зайняти робоче місце.

2.2. Потрібно оглянути робоче місце, обладнання, посуд, інструменти і прилади, які будуть використовуватися під час роботи, переконатися в їх цілості та готовності до роботи.

2.3. Слід ознайомитися з порядком проведення роботи. Перед введенням ліків тварину фіксують.

3.3. Вимоги безпеки під час заняття

3.1. При проведенні роботи з використанням тварини розпочинати дослідження лише з дозволу викладача, а також переконатися в надійності її фіксації.

3.2. При виконанні завдань дотримуватися правил поводження з тваринами. Не робити різких рухів і не підвищувати голос.

3.3. Бути уважними, дотримуватися дисципліни, підтримувати порядок та чистоту на робочому місці, де має бути лише необхідний матеріал, прилади та інструменти.

3.4. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

4.1. У разі нещасного випадку кожен практикант повинен уміти терміново надати першу допомогу і гарантувати безпечні умови для інших студентів.

4.2. При травмуванні необхідно припинити роботу, повідомити викладача та надати першу допомогу потерпілому.

4.3. При виявленні пошкоджень у системі водопостачання, опалення, електричної мережі повідомити викладача або лаборанта.

3.5. Вимоги безпеки по закінченні навчальної практики в умовах лабораторії

5.1. Прибрати робоче місце, розставити столи та стільці.

5.2. Скласти обладнання, прилади та інструменти у відповідне місце.

24. Тип ротових органів у вошей:
- а) гризучий;
 - б) колючосисний;
 - в) лижучий.
25. Стадії розвитку (сифункулят) вошей:
- а) яйця, личинки, лялечки, імаго;
 - б) яйця, личинки й імаго;
 - в) яйця, німфи, імаго.
26. Частина, з яких складається тіло малофагів:
- а) головогруді, черевце;
 - б) голова, груди, черевце;
 - в) тіло злите.
27. Місце паразитування балантидій:
- а) печінка;
 - б) легені;
 - в) просвіт товстих кишок.
28. В якій формі можуть перебувати балантидії?
- а) вегетативна (трофозоїт);
 - б) інцистована.
29. Препарати, які використовують при балантидіозі:
- а) авермектини;
 - б) ветдіпасфен;
 - в) дронцит.

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Загальні положення	3
2. Бази практики	4
3. Техніка безпеки	4
4. Тематика навчальної практики	6
5. Критерії оцінювання студента	11
6. Методичне забезпечення	12
Додаток (тестові завдання)	13

Навчальне видання

**Програма навчальної практики з дисципліни
„Паразитологія та інвазійні хвороби тварин“**

Пономар Сергій Іванович
Артеменко Юрій Григорович
Артеменко Людмила Павлівна
Антіпов Анатолій Анатолійович

Редактор О.М. Т р е г у б о в а
Комп'ютерна верстка: О. В. К у х а р е в а

Здано до складання 31.03.2007. Підписано до друку 11.05.2007.
Формат 60×84¹/₁₆. Ум. друк. арк. 0,93. Тираж 200. Зам. 3575. Ціна 1 грн 30 к.
Сектор оперативної поліграфії РВІКВ БДАУ
09117 м. Біла Церква, Соборна пл., 8; тел. 3-11-01